

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 31. januar 2012
Sagsnr.: 2011-0032-0059/MRE
Dok.nr.: 324322

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 17. oktober 2011 stillet følgende spørgsmål nr. 11 (Alm. del) til justitsministeren, som den 3. november 2011 svarede foreløbigt på spørgsmålet. Den 5. januar 2012 er spørgsmål nr. 11 (Alm. del) stillet til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, der hermed besvarer spørgsmålet endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Dennis Flydtkjær (DF)

Spørgsmål 11:

”Kan ministeren oplyse, hvordan reglerne for kastration af smågrise er i Danmark i forhold til andre europæiske lande, og herunder hvordan problemet med ornelugt håndteres i andre lande.”

Svar:

1. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan oplyse, at det følger af bilag I, kapitel I, pkt. 8, i Rådets direktiv nr. 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (kodificeret udgave) - der bl.a. kodificerer Kommissionens direktiv nr. 2001/93/EF af 9. november 2011 - at kastrering af hansvin må foretages ved andre metoder end overrivning af væv, og at kastrationen kun må udføres af en dyrlæge eller en person, der er uddannet heri, og som har erfaring i udførelsen af de anvendte teknikker med passende midler og under hygiejniske forhold. Hvis der foretages kastration af svin senere end på syvendedagen efter fødslen, skal kastrationen altid foretages af en dyrlæge og under bedøvelse og yderligere længerevarende analgesi (smertebehandling).

Af § 5 i bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr, som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 1471 af 15. december 2010, følger det, at dyr kun må kastreres, hvis dyret er bedøvet, inden kastrationen foretages. Svin må dog herudover kastreres i overensstemmelse med § 7.

Det følger endvidere af § 6 i bekendtgørelsen, at kastration af dyr altid skal foretages af en dyrlæge, medmindre andet følger af bl.a. bekendtgørelsens § 7, stk. 1.

Herudover fremgår det af § 7 i bekendtgørelsen, at kastration af pattegrise kan foretages uden forudgående bedøvelse af pattegrisen, hvis det sker så tidligt som muligt inden for dyrets 2.-7. levedøgn, og hvis dyret gives smertebehandling. Kastrationen må kun foretages af en dyrlæge eller en person, der er uddannet heri, og som har erfaring med at kastrere pattegrise med passende midler og under hygiejniske forhold. Kastration ved overrivning af væv må ikke foretages. Herudover følger det af § 7, at hvis kastration foretages efter pattegrisens 7 første levedøgn, skal dyret gives længerevarende smertebehandling.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Udenrigsministeriet om via de danske ambassader i EU-medlemslandene samt Norge og Schweiz at indhente oplysninger om reglerne for kastration af smågrise og håndteringen af problemet med ornelugt. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har efterfølgende modtaget oplysninger herom fra samtlige medlemslande samt Norge og Schweiz. De modtagne oplysninger, der vedlægges i kopi, er sammenfattet nedenfor.

2. Det fremgår af de modtagne oplysninger, at Belgien, Cypern, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Spanien og Tyskland har fastsat regler om kastration af svin, der svarer til reglerne i direktiv nr. 2008/120/EF.

Litauen, Slovakiet og Ungarn har oplyst, at kastration af svin senere end på syvendagedagen efter fødslen altid skal foretages af en dyrlæge og under bedøvelse og yderligere længerevarende smertebehandling.

Endvidere fremgår det af de modtagne oplysninger, at der i Bulgarien er fastsat regler, der indebærer, at der ved kastration af svin efter dyrets syvende levedøgn, i tillæg til kravene om dyrlæge, bedøvelse og smertebehandling, også skal iagttages forholdsregler om at forebygge aggressiv adfærd og forstyrrelse af dyrets appetit.

I Estland må grise, der er over 7 dage gamle, kun kastreres af en dyrlæge og under anvendelse af midler for at undgå smerte, f.eks. narkose eller lokalbedøvelse.

Om reglerne i Letland er det oplyst, at det i Letland er tilladt at kastrere svin i alderen op til syv dage uden restriktioner, så længe der ikke forekommer vævsskade. Såfremt kastration foretages efter dette tidspunkt, skal kastrationen foretages under bedøvelse af dyret, efterfulgt af smertestillende behandling, og skal i disse tilfælde udføres af en praktiserende dyrlæge.

I Norge skal kastration af alle svin ifølge de modtagne oplysninger foretages under bedøvelse af dyret, og dyret skal gives smertelindring.

Det fremgår endvidere af de modtagne oplysninger, at Rumænien har fastsat regler om kastration af svin i en national bekendtgørelse, nr. 202 af 25. august 2006, som udmønter bl.a. Rådets direktiv nr. 91/630/EØF af 19. november 1991 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin. Reglerne indebærer, at kastration af

smågrise, der er ældre end 7 dage, kun kan udføres af en dyrlæge og kræver bedøvelse. Er smågrisene endnu ikke 7 dage gamle, kan indgrebet foretages af enten en dyrlæge eller en anden uddannet person under anvendelse af de korrekte instrumenter og under iagttagelse af de nødvendige hygiejniske krav, men uden bedøvelse. Der er ikke i Rumænien indført yderligere regler på området. Rådets direktiv nr. 2008/120/EF er ikke udmøntet i rumænsk lovgivning.

I Schweiz er der pr. 1. januar 2010 fastsat regler, der forbyder kastration af orner uden brug af smertestillende midler. Der kan således i Schweiz foretages kirurgisk kastration, når dyret er under fuld narkose og gives et efterfølgende smertestillende middel, og når indgrebet foretages af en kyndig person. Endvidere kan der foretages kastration ved anvendelse af midlet Improvac, som er en vaccine, der indsprøjtes to gange i løbet af et bestemt tidsrum. Endelig foretages også i Schweiz opdræt af unge orner uden kastration.

Om reglerne i Slovenien er det oplyst, at det er tilladt at kastrere smågrise i alderen op til 5 dage uden bedøvelse. Kastrationen skal foretages af en hertil autoriseret person. Sker kastrationen efter dette tidsrum, skal den foregå under bedøvelse og foretages af en praktiserende dyrlæge.

Om reglerne i Sverige er det oplyst, at handyr af svin må kastreres uden at en dyrlæge tilkaldes under forudsætning af, at kastrationen sker inden dyret er syv dage gammelt. Ved kastration af svin, der er blevet syv dage gamle, skal indgrebet foretages under bedøvelse.

Det fremgår også af de modtagne oplysninger, at kastration af smågrise i Tjekkiet er omfattet af lov om beskyttelse af dyr mod mishandling fra 1992. Af lovens paragraf 7 følger det, at når indgrebet foretages af en professionel og kompetent person, er bedøvelse ikke påkrævet ved kastration af smågrise, der er under 7 dage gamle, og som ikke lider af anatomiske anomalier i reproduktive organer.

I Østrig må svin kastreres inden for deres første syv levedage, når indgrebet foretages af en forhåndsgodkendt sagkyndig eller dyrlæge, efter bedøvelse af dyret og når dyret gives efterfølgende smertebehandling. Sidstnævnte er ikke et krav efter loven, men hviler på en aftale indgået af sammenslutningen af østrigske svinebønder.

En række lande har oplyst, at der i det pågældende land rutinemæssigt eller hovedsageligt foretages kastration af svin. Det drejer sig om landene Bulgarien, Estland, Finland, Frankrig, Italien, Litauen, Polen, Schweiz, Slovakiet, Slovenien, Sverige og Ungarn.

I forhold til Cypern er det oplyst, at en række avlere i Cypern kastrerer deres svin rutinemæssigt, mens et stort antal avlere ikke kastrerer deres svin.

Det fremgår også af de modtagne oplysninger, at svin ikke kastreres i Irland, idet dyrene slagtes, når de er 5-6 måneder gamle (omkring 100 kg), og idet man derved ifølge det oplyste undgår problemet med ornelugt.

I Portugal foretages ikke rutinemæssig kastration af svin. Svin i Portugal slagtes når dyrene har en gennemsnitsvægt på 90 kg.

Af de modtagne oplysninger fremgår endvidere, at der ikke kastreres svin i Storbritannien, da svin i Storbritannien slagtes inden de bliver kønsmodne, hvorfor der efter det oplyste ikke er problemer med ornelugt.

3. For så vidt angår andre metoder end anvendelse af kirurgisk kastration som håndtering af problemet med ornelugt, kan Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyse, at der i EU-regi gennem en frivillig partnerskabserklæring arbejdes hen imod afvikling af kirurgisk kastration af svin pr. 1. januar 2018. Medunderskrivere af erklæringen forpligter sig til at indføre bedøvelse eller smertelindring i forbindelse med kastration fra den 1. januar 2012, og der sigtes mod stop for kirurgisk kastration senest 1. januar 2018.

Erklæringen, som er den første af sin slags på EU-niveau, er udarbejdet og underskrevet af en række aktører i den europæiske svinesektor, europæiske detailhandlere og dyrevelfærdsorganisationer. Det europæiske partnerskab om kastration af svin skal sikre en bære- og konkurrencedygtig europæisk produktion og afsætning af svinekød. Kommissionen støtter projektet økonomisk.

Det fremgår endvidere af de oplysninger Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har modtaget, at der på nuværende tidspunkt er en undersøgelse om reduktion af ornelugt via avlsbetingelser undervejs i Holland. Undersøgelsen har modtaget finansiel støtte fra den hollandske stat. Herudover er det oplyst, at der i Italien benyttes forskellige sorteringsmetoder, ligesom det på forsøgsbasis undersøges, om ultralyd kan anvendes som alternativ kastrationsmetode. I Tjekkiet er der, efter det oplyste, udviklet en særlig metode til sporing af blandt andet ornelugt, og endelig fremgår det af de modtagne oplysninger, at der i Tyskland arbejdes på alternativer til kirurgisk kastration i form af lugtdetektion, dyrehold, avl, forarbejdning og afsætning.

Flere lande har herudover oplyst om erfaringer med anvendelse af midlet Improvac som alternativ til kirurgisk kastration.

I Litauen har Improvac således været anvendt på to svinebesætninger, der imidlertid ifølge de modtagne oplysninger led et økonomisk tab i den forbindelse, da de litauiske slagterier ikke ville aftage kødet fra svin kastreret på denne måde.

I forhold til Norge er det oplyst, at erfaringerne med anvendelse af Improvac er gode, men at der samtidig ikke på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt gode metoder til at identificere dyr, der ikke er blevet behandlet efter anbefalingerne, og at der derfor fortsat består en stor udfordring med hensyn til at sikre, at der ikke kommer kød med ornelugt ud i handelen.

Det er oplyst fra Schweiz, at anvendelse af Improvac er den mest hensynsfulde metode, der kan benyttes til kastration, idet dyret ved denne metode påføres mindst skade. Det oplyses, at Improvac ikke virker hormonforstyrrende og er meget pålidelig, når midlet gives korrekt, samt at kødets kvalitet ved anvendelse af denne metode er højere end ved

anvendelse af andre metoder. Der er ifølge oplysningerne fra Schweiz ikke fundet spor af rester fra Improvac i kød fra orner behandlet med midlet.

I Spanien kastreres mellem 25 pct. og 30 pct. af de svin, der slagtes, og i ca. 10 % af tilfældene anvendes Improvac som alternativ til kirurgisk kastration.

Mette Gjerskov

/ Louise Vadheim Guldborg